

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/18/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200601
Dátum vydania rozhodnutia:	02.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7014200601.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: B. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom K., štátna príslušnosť Sýria, zastúpený Centrom právnej pomoci, kancelária Košice, Moyzesova 18, 040 41 Košice, proti odporcovi: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.s. PPZ-HCP-PO9-197-009/2014 zo dňa 28. apríla 2014, o zaistení navrhovateľa, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. mája 2014, č. k. 9Sp/23/2014-35, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. mája 2014, č. k. 9Sp/23/2014-35, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

PREDMET KONANIA

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie, ktorým odporca podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov (ďalej len „zákon“) rozhodol o zaistení navrhovateľa dňom 28. aprílom 2014 v čase o 16.30 hod. najviac do 28. septembra 2014 na základe skutočností, že účastník konania je žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a zaistenie bolo odôvodnené ustanovením § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, a to na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä, ak existuje riziko jeho úteku.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie odporcu preskúmal v intenciách námietok navrhovateľa uvedených v opravnom prostriedku zo dňa 13. mája 2014, ktorými boli:

- arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporcu v súvislosti s existenciou predchádzajúceho rozhodnutia o zaistení navrhovateľa,
- dôvody uvádzané odporcom v rozhodnutí sú zjavne nedostatočné pre účely uvedené v zmysle čl. 5

ods. 1 Dohovoru

- odporca nesprávne vyložil ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, vzhľadom na stanovenú dĺžku zaistenia a skutočnosť, že pred migračným úradom navrhovateľ dňa 30. apríla 2014 uviedol konkrétne dôvody svojej žiadosti.

Podstatná pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia bola podľa krajského súdu tá skutočnosť, že boli dané dôvody zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. b/ v čase vydania napadnutého rozhodnutia, teda navrhovateľ bol zaistený na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Vzhľadom na predchádzajúce konanie navrhovateľa, a to spáchanie úmyselnej trestnej činnosti na území Slovenskej republiky, pre ktorý mu bol súdom uložený trest vyhostenia na dobu šiestich rokov a tým pádom na následné opustenie územia SR pred skončením predchádzajúceho azylového konania, po jeho vrátení na územie SR z Dánska v rámci Dublinského konania, bol odôvodnený záver odporcu v napadnutom rozhodnutí, že úmyslom navrhovateľa nie je zdržiavať sa na území SR, kde požiadal o udelenie azylu a preto odporca dôvodne dospel k záveru, že existuje riziko úteku navrhovateľa a účel zaistenia je daný potrebou zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať.

K námietke navrhovateľa, že Migračným úradom bol vypočutý dňa 30. apríla 2014 a uviedol konkrétne dôvody svojej žiadosti, krajský súd uviedol, že z tohto dátumu je zrejmé, že k tomu došlo až po rozhodnutí odporcu o zaistení. V tejto súvislosti poukázal na zápisnicu o vyjadrení účastníka konania v konaní o zaistení, keď navrhovateľ využil svoje zákonné právo a nevypovedal.

Podľa krajského súdu odporca správne vychádzal z jemu dostupných informácií a tieto objektívne posúdil, najmä z pohľadu dôveryhodnosti osoby navrhovateľa a vo svetle tejto skutočnosti posudzoval aj relevantnosť dôvodov na strane navrhovateľa v súvislosti so zaistením tejto osoby. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Na základe uvedených skutočností považoval krajský súd odvolacie námietky navrhovateľa za nedôvodné, nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Z tohto pohľadu nezistil v postupe odporcu žiadne pochybenie a v podrobnostiach poukázal na správne závery odporcu v napadnutom rozhodnutí. Odporca sa vo svojom rozhodnutí zaoberal účelom zaistenia, ako aj odôvodnením potrebnej predpokladanej dĺžky zaistenia, účelnosťou a efektívnosťou zaistenia.

Na základe uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu napáda z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ O. s. p., teda z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je čiastočne nepreskúmateľné.

Navrhovateľ uviedol, že s rozhodnutím odporcu v celom jeho rozsahu nesúhlasil, a preto proti nemu podal opravný prostriedok na krajský súd, v ktorom žiadal, aby súd napadnuté rozhodnutie odporcu v celom rozsahu zrušil z dôvodu, že odporca nedostatočne zistil skutkový stav veci, napadnuté rozhodnutie odporcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je čiastočne nepreskúmateľné. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu, pričom dospel k záveru, že opravný prostriedok nie je dôvodný, a preto napadnuté rozhodnutie potvrdil. V podrobnostiach poukázal prvostupňový súd na správne závery odporcu uvedené v napadnutom rozhodnutí.

Navrhovateľ uviedol, že sa aj naďalej pridrižiava svojich tvrdení a skutočností uvedených v konaní pred prvostupňovým súdom a má za to, že pozbavenie jeho osobnej slobody na základe rozhodnutia odporcu je nezákonné. Tiež je toho názoru, že účel zaistenia navrhovateľa odpadol. Poukázal na ustanovenie čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných a bod 10 a 15 Preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie

žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie). Rovnako poukázal na čl. 8 a čl. 9 citovanej smernice.

Navrhovateľ poukázal na to, že v konaní pred krajským súdom namietal, že odporca v predmetnom konaní rozhodoval o pozbavení jeho základného práva na osobnú slobodu (navyše v postavení žiadateľa o azyl), a preto bol povinný zohľadňovať nielen znenie vnútroštátnych právnych noriem, ale aj príslušné princípy a pravidlá a taktiež normy medzinárodného práva vzťahujúce sa na tento prípad. Základným medzinárodným princípom v prípade utečencov a žiadateľov o azyl vo všeobecnosti je prezumpcia proti zaisteniu. Pokiaľ sú k dispozícii v systéme také alternatívy, akými sú napr. špecializované ubytovacie centrá a zariadenia pre žiadateľov o azyl, potom treba tieto opatrenia uplatniť ako prvé.

Taktiež navrhovateľ v konaní pred prvostupňovým súdom podrobne namietal porušenie čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru napadnutým rozhodnutím odporcu, pričom prvostupňový súd sa k jeho námietkam v odôvodnení napadnutého rozsudku nijako nevyjadril ani sa nimi zrejme nezaoberal. Jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné. Uviedol, že naďalej trvá na tom, že napadnuté rozhodnutie odporcu je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, nakoľko dôvody uvádzané odporcom v napadnutom rozhodnutí sú zjavne nedostatočné pre účely citovaného článku Dohovoru a odporca v napadnutom rozhodnutí ani neuvádza, konkrétne na aký účel v zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru rozhodol o zaistení navrhovateľa. Krajský súd mal na tieto nedostatky napadnutého rozhodnutia reagovať. Nespravil tak, čím pochybil.

V právnej veci navrhovateľa nebolo možné uplatniť ako dôvod pozbavenia jeho osobnej slobody zabránenie jeho nepovolenému vstupu na územie SR, pretože Slovenská republika prijala zodpovednosť za posúdenie jeho žiadosti o azyl a za tým účelom súhlasila s jeho prijatím na svoje územie. Taktiež nebolo možné v prípade navrhovateľa uplatniť ako dôvod pozbavenia osobnej slobody v súvislosti s prebiehajúcim konaním o jeho vyhostenie z územia SR, pretože to nie je možné realizovať z dôvodu právnych prekážok počas prebiehajúceho azylového konania. Taktiež vzhľadom na všeobecne známu bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa v Sýrii, nie je možné realizovať jeho vyhostenie, nakoľko v Sýrii prebieha vojnový konflikt. Medzinárodný princíp non-refoulement sa pritom vzťahuje na akýkoľvek odsun jednotlivca z územia štátu, či už ide o administratívne vyhostenie, výkon trestu vyhostenia alebo extradíciu.

Hoci ústavný súd judikoval, že nie je vylúčené, aby za určitých okolností súčasne prebiehalo u zaistenej osoby konanie o azyle a konanie o vyhostenie, v právnej veci navrhovateľa to nebolo z dôvodu právnych prekážok možné. Pozbavenie osobnej slobody navrhovateľa nie je možné subsumovať pod žiaden z dôvodov v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, a preto je napadnuté rozhodnutie odporcu v rozpore s Dohovorom. Odporca síce v napadnutom rozhodnutí formálne konštatuje jeho súlad s citovaným článkom, avšak bez bližšej právnej úvahy, ako k takémuto právnomu záveru dospel. Rozhodnutie odporcu je podľa navrhovateľa nepreskúmateľné. Prvostupňový súd sa s napadnutým rozhodnutím odporcu stotožnil, čím podľa navrhovateľa pochybil.

Navrhovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa namietal dĺžku doby zaistenia navrhovateľa, a to že odporca nesprávne aplikoval resp. nesprávne vyložil ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov na prejednávany prípad. Predmetné ustanovenie oprávňuje policajta zaistiť žiadateľa o azyl na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä, ak existuje riziko jeho úteku. Citované ustanovenie zákona o pobyte cudzincov ani tzv. recepčná smernica neoprávňuje odporcu pozbavovať slobody žiadateľov o azyl na dobu celého azylového konania v prvom stupni, t. j. do vydania rozhodnutia Migračného úradu MV SR o ich žiadosti o azyl. Odporca avšak zaistil navrhovateľa na dobu až 5 mesiacov, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že tak spravil za účelom rozhodnutia Migračného úradu MV SR o žiadosti navrhovateľa o azyl. Zistenie dôvodov žiadosti o azyl je možné už pri podaní vyhlásenia o žiadosti o azyl, resp. po tzv. pohovore prevedenom pred Migračným úradom v konaní o azyle, kedy žiadatelia podrobnejšie rozvedú dôvody ich žiadosti o azyl uvedené vo vyhlásení. Aj z tohto dôvodu navrhovateľ pred prvostupňovým súdom namietal, že už odpadol účel jeho zaistenia. Dňa 30. apríla 2014 s ním bol vykonaný pohovor pred Migračným úradom MV SR, počas ktorého bližšie ozrejmil a uviedol dôvody jeho žiadosti o azyl. Tie budú následne už iba posúdené Migračným úradom MV SR v zmysle zákona o azyle, či zakladajú alebo nie kvalifikované dôvody pre priznanie medzinárodnej ochrany.

V tejto súvislosti navrhovateľ poukazoval na právny názor Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov vysloveného v jeho Príručke k otázke zaistenia žiadateľov o azyl, prvýkrát vydaná v r. 1995,

následne opakovane revidovaná 1999, 2012 uvádza, že s ohľadom na dôvod zaistenia žiadateľa o azyl uplatnený odporcom v predmetnom prípade, „žiadateľ o azyl môže byť zaistený výlučne pre účel predbežného pohovoru za účelom zistenia základu žiadosti o azyl. To by zahŕňalo získanie základných skutočností od žiadateľa o azyl a teda prečo žiada o azyl, a nemalo by byť predlžované do rozhodnutia vo veci samej alebo iného rozhodnutia v konaní. Táto výnimka z všeobecného princípu (nezaisťovanie žiadateľov, pozn.) nemôže byť využívaná na ospravedlnenie zaistenia na celé konanie o rozhodovaní o žiadosti o azyl alebo na neobmedzenú dobu.“ Rovnaký názor na výklad tohto oprávnenia zaistenia žiadateľa o azyl zastáva aj Výbor ministrov Rady Európy vo svojom odporúčaní citovanom v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu. Ten navyše dodáva, že každé pozbavenie osobnej slobody žiadateľa o azyl by malo byť dočasné, nesvojvoľné a na čo najkratšiu možnú dobu a má byť implementované v súlade s relevantnými medzinárodnými právnymi normami a rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Krajský súd k námietke doby zaistenia navrhovateľa všeobecne skonštatoval, že sa stotožňuje so závermi a zisteniami odporcu. Navyše dodal, že k pohovoru pred Migračným úradom došlo až po vydaní rozhodnutia odporcu, pričom pre súd je rozhodujúci stav ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia.

S uvedenými závermi prvostupňového súdu navrhovateľ vyjadril nesúhlas, má za to, že súd vec nesprávne právne posúdil. Napadnuté rozhodnutie odporcu je nezákonné a v rozpore so zákonom o pobyte cudzincov a vyššie citovanými medzinárodnými princípmi a normami. V zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu o periodickom preskúmaní dôvodov zaistenia súdy pri rozhodovaní o zákonnosti zaistenia sú povinné brať do úvahy nielen situáciu pri zaistení jednotlivca, ale aj situáciu v čase rozhodovania o zákonnosti zaistenia. Ústavný súd taktiež vo svojej rozhodovacej činnosti mnohokrát zdôraznil nutnosť dôslednej ochrany osobnej slobody.

Má za to, že uvedením dôvodov žiadosti o azyl počas pohovoru pred Migračným úradom MV SR odpadol účel zaistenia navrhovateľa, na čo mal prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní prihliadnuť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v spojení s citovanými právnymi normami, navrhovateľ má za to, že záver krajského súdu o tom, že odporca v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci a následne vec správne právne posúdil z vyššie uvedených dôvodov neobstojí.

Krajský súd vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto navrhovateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal rozsudok, ktorým zmení rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby najvyšší súd nariadil jeho bezodkladné prepustenie zo zaistenia.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

K odvolaniu navrhovateľa sa odporca vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že k danej veci sa vyjadril v stanovisku pod č. p. PPZ-HCP-PO9-197-025/2014 zo dňa 21. mája 2014 (uvedené stanovisko je súčasťou spisového materiálu č. s. PPZ-HCP-PO9-197-009/2014). Na tomto stanovisku odporca aj naďalej trvá a žiada o jeho akceptáciu pri ďalšom posudzovaní odvolania proti rozsudku krajského súdu.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca rozhodnutím č. s. PPZ-HCP-PO9-197-009/2014 zo dňa 28. apríla 2014 podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä, ak existuje riziko jeho úteku rozhodol o zaistení navrhovateľa dňom 28. aprílom 2014 o 16.30 hod. a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce.

V dôvodoch rozhodnutia odporca uviedol, že navrhovateľ dňa 5. októbra 2012 v čase o 23.30 hod pristeval na územie Slovenskej republiky pravidelnou vnútrošchengenskou leteckou linkou CCS3033 leteckej spoločnosti SAM AIR z Heraklionu (Grécko) smerujúceho do Bratislavy. Po prilete do Bratislavy bol hliadkou OHK PZ Bratislava Ružinov - letisko vyzvaný na preukázanie totožnosti, kde pri kontrole predložil príslušníkom policajného zboru falošnú identifikačnú kartu Rumunskej republiky č. L

znejúcou na meno E. Z., narodený XX.XX.XXXX, štátny príslušník Rumunskej republiky, ktorú si účastník konania nechal vyrobiť a následne ju použil ako pravú verejnú listinu za účelom preukázania oprávnenosti, svojho pobytu na území Slovenskej republiky. Následne bol zadržaný v zmysle zákona č. 301/2005 Z. z. (TP).

Navrhovateľ sa týmto zdržiaval na území Slovenskej republiky bez cestovného dokladu a ako vízový cudzinec sa zdržiaval na území Slovenskej republiky bez platného víza alebo platného povolenia na pobyt, alebo dočasného povolenia k pobytu vydaného jednou zo zmluvných strán, čím zároveň porušil aj ustanovenie čl. 19 ods. 1 a čl. 21 ods. 1, 2 Schengenského dohovoru.

Navrhovateľovi bol dňa 7. októbra 2012 sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava II podľa § 353 Trestného poriadku v zmysle § 348 ods. 3 písm. c/ Trestného poriadku vydaný Trestný rozkaz, pod číslom OT/451/2012, ktorým rozhodol, že navrhovateľ, štátny príslušník Sýrie, muž, bez dokladu totožnosti sa uznáva vinným zo spáchania úmyselného prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 650/2005 Z. z. a odsudzuje ho za to podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 65 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a ukladá mu trest vyhodenia z územia Slovenskej republiky na 6 /šesť/ rokov.

Dňa 7. októbra 2012 bol navrhovateľ hliadkou MJ PZ Bratislava eskortovaný z Okresného súdu Bratislava II na OCP PZ Bratislava. Navrhovateľ bol podľa § 441 ods. 1 Trestného poriadku nariadený výkon trestu vyhodenia. V ten istý deň navrhovateľ pred správnym orgánom OCP PZ Bratislava podal vyjadrenie v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, o čom bola spísaná zápisnica pod č. p.: PPZ-HCP-BA6-AV-124-6/2012-SRO. Následne bolo navrhovateľovi vydané rozhodnutie o zaistení v zmysle § 88 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov pod č. p.: PPZ-HCP-BA6-AV-124-10/2012 a dňa 8. októbra 2012 bol umiestnený v ÚPZC Medveďov. Dňa 23. novembra 2012 navrhovateľ požiadal v ÚPZC Medveďov o udelenie azylu, na základe čoho bol dňa 7. decembra 2012 prepustený zo zaistenia a odoslaný do ZT Humenné. Migračným úradom bolo dňom 23. novembrom 2012 začaté konanie o udelenie azylu pod č. k. MU-826/PO-Ž-2012.

Dňa 8. decembra 2012 sa navrhovateľ dostavil do ZT Humenné kde zotrval do 22. januára 2013 a následne bol vykonaný presun do Pobytového tábora Opatovská Nová Ves. Dňa 21. februára 2013 bolo o žiadosti o azyl účastníka konania rozhodnuté a azyl v zmysle §13 ods. 1 zákona č. 480/2002 o azyle Z. z. udelený nebol, doplnková ochrana v zmysle §13c ods. 1 zákona č. 480/2002 o azyle Z. z. poskytnutá nebola. V ten istý deň bol vykonaný ďalší presun navrhovateľa z Pobytového tábora Opatovská Nová Ves do Pobytového tábora Rohovce. Navrhovateľ podal proti rozhodnutiu Migračného úradu o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany opravný prostriedok. Krajským súdom Bratislava bolo dňa 25. júna 2013 rozhodnutie Migračného úradu zrušené a vrátené na ďalšie konanie. Navrhovateľ Pobytový tábor Rohovce dňa 8. júla 2013 svojvoľne opustil a následne z územia Slovenskej republiky ušiel. Dňa 2. septembra 2013 bolo konanie vo veci udelenia azylu na území Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona č. 480/2002 o azyle Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) zastavené. Konanie bolo právoplatne ukončené dňa 17. septembra 2013.

Dňa 28. apríla 2014 správny orgán Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko začal konanie vo veci zaistenia účastníka konania podľa § 88a ods. 1 písm. b/zákona o pobyte cudzincov.

Navrhovateľ bol správnym orgánom v zmysle § 3 ods. 2 správneho poriadku vyzvaný, aby sa vyjadril v zápisnici o vyjadrení účastníka konania podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku spísanej dňa 28. apríla 2014, navrhovateľa vypovedal, že k predmetnej veci sa vyjadrovať nebude. Odporca v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že pri rozhodovaní o zaistení sa riadil aj Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení protokolu o postavení utečencov z roku 1967, ako aj, Smernicou Rady 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (ďalej len „smernica“).

Odporca uviedol, že pri rozhodovaní o zaistení sa riadil aj Smernicou Rady 2013/33/EÚ, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie). S poukázaním na článok 7 a 8 predmetnej smernice mal odporca za to, že zaistenie účastníka konania je v súlade s európskou ako aj národnou legislatívou, ktorá v zákone č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v § 88a ods. 1 písm. b/ priamo korešponduje s podmienkami zaistenia žiadateľa o azyl s čl. 8 ods. 3 písm. b/ predmetnej smernice, kde „žiadateľa možno zaistiť iba na účely zistenia tých skutočností, na ktorých

je založená jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko úteku žiadateľa".

Odporca uviedol, že má za to, že samotným zaistením navrhovateľa nebolo odopreté právo na riadne a spravodlivé konanie spojené s jeho žiadosťou o udelenie azylu.

Správny orgán je toho názoru, že účastník konania svojou žiadosťou o azyl sleduje jednak oddialenie výkonu trestu vyhostenia jeho osoby z územia Slovenskej republiky a jednak inú snahu dostať sa do azylového tábora, ktorý má voľný režim pohybu žiadateľov o azyl, a tento voľný režim by vzápätí využil na útek.

Na základe uvedených skutočností odporca usúdil, že reálne riziko úteku účastníka konania v konaní o udelenie azylu trvá a, že existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu s cieľom oddialiť alebo zmať výkon trestu vyhostenia jeho osoby z územia Slovenskej republiky.

Odporca uviedol, že pri posudzovaní okolností vyplývajúcich, zo žiadosti o azyl účastníka konania, vychádzal aj z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo dňa 30. mája 2013 vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR. C-534/11, z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo („iba s cieľom pozdržať alebo zmať výkon rozhodnutia“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení. Zároveň súdny dvor v predmetnej veci zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel návratovej smernice, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území.

Po zhodnotení dôkaznej situácie mal odporca za to, že navrhovateľ prejavil vôľu o azyl účelovo, aby tým pozdržal realizovanie výkonu trestu vyhostenia z územia Slovenskej republiky.

Odporca skúmal skutočnosti, že účastník konania nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby. Ďalej policajný útvar skúmal ekonomickú situáciu navrhovateľa a dospel k záveru, že nemá dostatočné finančné prostriedky. Nemá na území Slovenskej republiky rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie, z tohto dôvodu mu policajný útvar neukladá povinnosť v zmysle § 89 zákona, nakoľko vzhľadom na osobu zaisteného a jeho osobné pomery nie je možné z jeho strany zložiť peňažnú záruku a nakoľko menovaný nemá na území SR žiadne väzby, nielen rodinné, neovláda slovenský jazyk a nemá dostatok finančných prostriedkov nie je možné z jeho strany zabezpečiť si ubytovanie.

Po preskúmaní všetkých skutočností a dôkazov odporca konštatoval, že je preukázané, že existuje riziko opätovného úteku účastníka konania z územia Slovenskej republiky.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250i ods. 1 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250i ods. 2 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 2. júla 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa

krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa ust. § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä, ak existuje riziko jeho úteku,

Rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä, ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa zákona o pobyte cudzincov alebo, ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa ust. § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Na základe skutočností zistených v konaní o zaistení navrhovateľa odporcu usúdil, že reálne riziko úteku účastníka konania v konaní o udelenie azylu trvá a, že existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať výkon trestu vyhostenia jeho osoby z územia Slovenskej republiky.

Pri rozhodovaní okolností vyplývajúcich, zo žiadosti o azyl navrhovateľa odporcu vychádzal aj z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo dňa 30. mája 2013 vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR. C-534/11, z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiadava o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo („iba s cieľom pozdržať alebo zmať výkon rozhodnutia“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení.

Po zhodnotení dôkaznej situácie, keď navrhovateľ po prepustení zo zaistenia a presune do Pobytového tábora v Rohovciach dňa 8. júla 2013 pobytový tábor svojvoľne opustil a následne z územia SR ušiel a dňa 28. apríla 2014 bol vrátený na územie SR z územia Dánska, vyvodil záver, že existuje dôvodné podozrenie, že navrhovateľ opätovne opustí územie SR a ujde do zahraničia, čím bude naďalej maríť a sťažovať konanie spojené s rozhodovaním o jeho žiadosti o azyl, pričom súčasne vyvodil záver, že navrhovateľ prejavil - vôľu o azyl účelovo, aby tým pozdržal realizovanie výkonu trestu vyhostenia z územia Slovenskej republiky.

Na základe uvedeného odporcu rozhodol o zaistení navrhovateľa dňom 28. aprílom 2014 na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä, ak existuje riziko jeho úteku.

Navrhovateľa napadol rozsudok krajského súdu z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je čiastočne nepreskúmateľné.

K námietke navrhovateľa, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že uvedená námietka smeruje k tomu, že krajský súd sa oprel pri svojom rozhodovaní výhradne o obsah administratívneho spisu, nie však o iné dôkazy.

Zo samotnej podstaty preskúmacieho súdneho konania, ktoré smeruje k prieskumu správneho konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo za takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Ďalšie zisťovanie skutkového stavu veci až v konaní pred súdom nie je vylúčené (§ 250i ods. 1 O. s. p.), pretože súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ však krajský súd vychádzal pri rozhodovaní iba z obsahu administratívneho spisu, nemožno takémuto postupu principiálne nič vytknúť. Navyše navrhovateľ ani v odvolaní proti rozsudku krajského súdu nespresnil aké dôkazy mali byť krajským súdom k lepšiemu zisteniu skutkového stavu veci vykonané, a preto za tejto situácie je možné takúto argumentáciu odmietnuť ako bezpredmetnú.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namieta, že v danej právnej veci nebolo možné

uplatniť ako dôvod pozbavenia jeho osobnej slobody zabránenie jeho nepovolenému vstupu na územie SR, pretože Slovenská republika prijala zodpovednosť za posúdenie jeho žiadosti o azyl, a za tým účelom súhlasila s jeho prijatím na svoje územie. Taktiež podľa námietok navrhovateľa nebolo možné v prípade navrhovateľa uplatniť ako dôvod pozbavenia osobnej slobody v súvislosti s prebiehajúcim konaním o jeho vyhostenie z územia SR, pretože to nie je možné realizovať z dôvodu právnych prekážok počas prebiehajúceho azylového konania.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že odporca pri rozhodovaní o zaistení navrhovateľa vychádzal z dôkazných prostriedkov, ktoré vyplývali najmä z informácie o Dublinskom transfere č. p. : PPZ-HCP-OCPI-2014/000999-051 zo zápisníckeho vyjadrení navrhovateľa, z trestného rozkazu vydaného OS Bratislava II zo dňa 7. októbra 2010, (ktorým bol navrhovateľ uznaný vinným za úmyselný prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny. podľa § 352 ods. 1 TZ za čo mu bol uložený trest vyhostenia z územia SR na dobu 6 rokov), z výsledkov lustrácie informačných systémov MV SR a z rozhodnutí Migračného úradu MV SR. Ako vyplynulo z obsahu spisu, navrhovateľ prvýkrát požiadal o udelenie azylu na území SR dňa 23. novembra 2012 pod č.: MU-826/PO-Ž-2012. Po posúdení jeho žiadosti migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „migračný úrad“) vydal dňa 21. februára 2013 rozhodnutie, ktorým mu nebol podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) udelený azyl a nebola mu poskytnutá doplnková ochrana podľa § 13 ods. 1 písm. c/ zákona o azyle.

Dňa 3. apríla 2013 navrhovateľ podal opravný prostriedok na Krajský súd v Bratislave, ktorý svojím rozhodnutím sp. zn.: 10Saz/2/2013 rozhodnutie migračného úradu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie. Migračný úrad dňa 2. septembra 2013 zastavil konanie o udelenie azylu podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle, vzhľadom na skutočnosť, že menovaný dňa 8. júla 2013 svojvoľne opustil pobytový tábor v Rohovciach a viac ako 7 dní sa bez priepustky zdržiaval mimo pobytového tábora. Rozhodnutie o zastavení konania o udelenie azylu nadobudlo právoplatnosť dňa 17. septembra 2013. Druhýkrát bolo konanie o udelenie azylu začaté dňa 28. apríla 2014 podľa § 4 ods. 6 zákona o azyle, nakoľko na vybavenie jeho žiadosti o udelenie azylu je podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 príslušná Slovenská republika. O žiadosti o udelenie azylu vedenej pod ČAS; MU-147/PO-Ž-2014 nebolo do rozhodnutia odvolacieho súdu rozhodnuté.

Z obsahu administratívneho spisu ďalej vyplynulo, že v konaní o zaistení (zápisnica o vyjadrení účastníka konania zo dňa 28. apríla 2014), vyplýva, že navrhovateľ sa k veci zaistenia odmietol vyjadriť.

Odporcovi bolo známe, že konanie o azyl sa začalo vstupom navrhovateľa na územie Slovenskej republiky dňa 28. apríla 2014 (podľa § 4 ods. 6 zákona o azyle).

Podľa § 4 ods. 6 zákona o azyle cudzinec, ktorý nie je žiadateľom, ale je vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika, považuje sa za žiadateľa okrem cudzinca, ktorého žiadosť o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bola už v minulosti zamietnutá ako neprípustná alebo ako zjavne neopodstatnená alebo ktorému sa neudelil azyl; konanie o udelenie azylu sa začína vstupom cudzinca na územie Slovenskej republiky.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ sa odmietol vyjadriť vo veci zaistenia, nevedol ani dôvody, pre ktoré žiada o udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

Preto odvoláciu námietku navrhovateľa, že krajský súd pochybil, keď neprihliadol na jeho námietku, že odporca v predmetnom konaní rozhodoval o pozbavení jeho základného práva na osobnú slobodu v postavení žiadateľa o azyl, a preto mal pri dodržaní vnútroštátnych právnych noriem, ale aj príslušných princípov a pravidiel noriem medzinárodného práva vzťahujúcich sa na tento prípad, využiť alternatívy, akými sú napr. špecializované ubytovacie centrá a zariadenia pre žiadateľov o azyl, vyhodnotil odvolací súd za nedôvodnú.

Podľa odvolacieho súdu odporca sa v konaní o zaistení navrhovateľa, ktorý bol v postavení žiadateľa o azyl dôsledne riadil zákonom o pobyte cudzincov (§ 88a ods. 1 písm. b/ zákon o pobyte cudzincov) ako aj Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu. Odporca dôsledne aplikoval závery rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30. mája 2013 (vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR, C-534/11, dostupný na <http://curia.europa.eu>; ďalej len „vec A“), z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo (slovami Súdneho dvora „iba s cieľom pozdržať alebo zmať výkon rozhodnutia o navrátení“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v

zaistení.

Obmedzenie osobnej slobody žiadateľov o azyl nevyklučuje ani medzinárodné azylové právo, hoci všeobecne stanovuje zásadu, podľa ktorej nie je možné na utečencov (žiadateľov o azyl) nahliadať ako na neoprávnene pobývajúcce osoby a je treba im priznať (okrem iného) právo na slobodu pohybu na území krajiny, v ktorej sa nachádzajú (pozri čl. 26, 31 a 32 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951; ďalej len „Ženevská konvencia“).

Zároveň Súdny dvor v predmetnej veci zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel návratovej smernice, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území (bod 60 rozsudku vo veci A.).

Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b/ zákona, ktoré aplikoval na uvedený prípad totiž umožňuje zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, a to na základe presne špecifikovaných dôvodov, ktoré plne korešpondujú s požiadavkami Európskej únie na zaistovanie takejto kategórie cudzincov, v konkrétnom prípade žiadateľa o azyl, ktorý bol vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika.

Dôvod pre zaistenie navrhovateľa teda spočíval v tom, že zaistenie je nutné za zistenie tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, pretože v prípade navrhovateľa existuje riziko jeho úteku.

Námietku navrhovateľa, že odporca mal využiť iné alternatívy - umiestnenie navrhovateľa do pobytového zariadenia určeného pre žiadateľov o azyl vyhodnotil odvolací súd v tomto smere ako skutkovo nepodloženú a právne neakceptovateľnú, pretože z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľ po podaní predchádzajúcej žiadosti o azyl a prepustení zo zaistenia (potom čo bol presunutý zo ZT Humenné do PT Opatovská Nová Ves a následne do PT Rohovce), PT Rohovce svojvoľne opustil a následne z územia SR ušiel. V konaní o zaistení sa navrhovateľ k veci odmietol vyjadriť. Uvedené teda nasvedčuje zákonnosti rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa, pretože v danom prípade bolo nevyhnutné nie len pre zistenie skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, ale aj z dôvodu, že riziko jeho úteku vzhľadom na predchádzajúce správania sa navrhovateľa pretrváva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval odvolacie námietky navrhovateľa za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Nezistil ani žiadne pochybenie v postupe odporcu ani krajského súdu. Krajský súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku.

Preto záver krajského súdu o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu, vzhľadom k tomu, že sa vysporiadal s uplatnenými námietkami navrhovateľa (na ich vyhodnotenie pre ich správnosť odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, s ktorým sa plne stotožňuje) vypovedá o správnosti postupu krajského súdu pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporcu.

Krajský súd bol totiž viazaný rozsahom dôvodov, ktoré navrhovateľ uplatnil v opravnom prostriedku a z uvedených dôvodov preto bolo možné vyvodiť záver, že rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, bolo potrebné považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak jeho rozhodnutie potvrdil. Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam navrhovateľa nevyhovel a napadnutý rozsudok podľa § 219 O. s. p. v spojení s § 246c O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c O. s. p., tak, že navrhovateľovi, ako neúspešnému účastníkovi konania trovy odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.